

Keski-Suomi *2019*

Turvallisuus ja varautuminen osana Keski-Suomen maakuntaudistusta

2. vaiheen väliraportti
TURVA2019 työryhmä
24.3.2017

*”Maakunnallisella turvallisuustyöllä
vahvistetaan jokaisen kykyä kantaa oma
vastuu turvallisuudesta Keski-Suomessa”*

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Palvelulupaus	3
3. Asiakkaat	4
4. Henkilöstö ja muut resurssit	6
5. Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen	7
6. Vaikuttavuus	14
7. Talous	14
8. Riskit ja mahdollisuudet	15

1. Johdanto

Turvallisuuden ja varautumisen laaja-alaisesta merkityksestä Keski-Suomen maakunnan valmiussuunnitelmassa (2016) tunnistettu konkreettinen riski on ”Laajalle alueelle ulottuva talvimyrsky, johon liittyy pitkä pakkasjakso”. Maakunnallisen valmiussuunnitelman uhkien kartoitus perustui Suomen kansallisen riskiarvion yhteensä 21 erilaiseen tapahtumaskenaarioon, jotka voivat esiintyä samanaikaisesti ja ketjuuntua. Esimerkiksi energian saannin häiriöt ovat yksi merkittävimmistä uhkakuvista koko yhteiskuntamme kannalta, koska häiriöt sähkön, polttoaineiden sekä lämmöntuotannon tuottamisessa tai saatavuudessa vaikuttavat moniin muihin toimintoihin.

Uhkakuvien toteutuessa mahdolliset vaikutukset voivat olla hyvin moninaisia ja ne voivat kohdistua alueen väestöön, omaisuuteen, ympäristöön tai yhtäaikaisesti useampaan näistä. Kriisi- ja häiriötilanteissa eri viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistoiminta on ratkaisevinta. Sujuvan yhteistoiminnan tueksi on tarpeen koota poikkihallinnollinen, alueellinen tilannekuva normaalioloissa luodulla verkostomaisella toimintamallilla (maakunnallinen valmiustoimikunta) suoraan maakunnan, kuntien ja valtakunnan päätöksentekijöille. Jokaisen toimijan tulee yhteistyön lisäksi omin valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen kaikissa olosuhteissa. Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen toimijaverkoston perustan ja reagoitakyvyn tulee olla riittävä jo normaalioloissa. Turvallisuus- ja varautumistehtävien koordinoinnin tulee olla riittävä ja tehokas. Maakunnallisen varautumisen tulee kattaa maakunnan sisäisten eri toimintojen varautumisen sekä muiden tärkeiden sidosryhmien (kunnat, poliisi, puolustusvoimat, 3.sektori, seurakunnat, elinkeinoelämä jne.) varautumisen yhteensovittamisen. Mahdollisimman kattavalla, hyvällä ja kiinteällä yhteistyöllä voidaan ehkäistä ja minimoida onnettomuus- yms. tilanteiden vaikutuksia. Jokaisen toimijan tulee huolehtia omista varautumistoimenpiteistä, jotka maakunnassa yhteen sovitetaan toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

2. Palvelulupaus

Yhteinen palvelulupaus on: **Maakunnallisella turvallisuustyöllä vahvistetaan jokaisen kykyä kantaa oma vastuu turvallisuudesta Keski-Suomessa.** Keski-Suomen maakunta turvaa ja edistää omalla toiminnallaan maakunnallista päätöksentekoa (ja palveluketjujen toimintaa) normaali- ja poikkeusoloissa.

Palvelulupauksessa nostetaan esille jokaisen yksilön, yhteisön ja yrityksen oma vastuu sekä haastetaan kaikki pohtimaan omaa vastuuta ja roolia turvallisuus- ja varautumisasiossa. Nykypäivän ilmiönä työryhmä näkee lisääntyneen avuttomuuden tilan, jossa viranomaisilta ja muilta odotetaan ratkaisua jokaista itseään koskevissa asioissa. Perusta kriisinkestäväälle Suomelle nähdään ja koetaan olevan vahvassa omassa varautumisessa. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisten, elinkeinoelämän sekä järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Turvaamisen toimiin kuuluvat uhkiin varautuminen, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinta sekä niistä toipuminen

Keski-Suomen maakunnalle siirtyvät Turvallisuus- ja varautumistehtävät (nykytilanne):

- Inhimillisesti tavoitettava, tehokasta lähipalvelua antava viranomainen 24/7 (nykyinen pelastuslaitos)
- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä TE-toimistolta siirtyvät tehtävät:
  - Elintarvikeketjun toiminnan ja työvoiman saannin turvaaminen sekä normaaliolojen laajamittainen maahantulon vaikutuksista huolehtiminen osaltaan
  - Tiestön käytön, logistiikan ja sähköisen viestinnän turvaaminen
  - Ympäristövahinkojen ja tulvariskien hallinta sekä vesihuollon turvaaminen
- Aluehallintovirastolta siirtyvien tehtävien Turvallisuus- ja varautumisasiat
- Kunnilta siirtyvien tehtävien Turvallisuus- ja varautumisasiat
- Muut mahdolliset TURVA-tehtävät

3. Asiakkaat

Maakuntaudistuksen asiantuntijatyöryhmien yhtenä keskeisenä tavoitteena on määrittellä palveluprosessit asiakaslähtöisesti. Useat TURVA-asiakkaat ovat samalla merkittäviä yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä ja kehittämisessä.

ASIAKAS	LUOKITTELU		
	Sisäinen asiakas	Ulkoinen asiakas	Yhteistyökumppani
Asukkaat		x	
Tilapäisesti oleskelevat ihmiset		x	
Kunnat		x	x
Yritykset		x	x
Yhteisöt		x	x
Maakunnan sisäiset toimijat	x		x
Muut mahdolliset asiakkaat			

Taulukko 1. TURVA2019 asiakkaat Keski-Suomen maakunnassa.

Tehokas turvallisuusasioiden hoitaminen edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua ja yhteistoimintaa, jotka mahdollistavat todenmukaisen poikkihallinnollisen tilannekuvan ylläpitämisen päätöksenteon perustaksi. Maakunnallisella turvallisuussuunnittelulla ja valmiusharjoituksilla on paikannettu tärkeiden palveluketjujen heikkoja lenkkejä sekä kohdennettu kehittämistoimia. Reagoivalla toiminnalla on pelastustoimessa pitkät perinteet. Maakunnan turva- ja varautumisorganisaation tulee nykyistä vahvemmin ennalta ehkäistä onnettomuuksia ja profiloitua erilaisten kriisien yhteysviranomaisena.

Äänekosken vesikriisi 2016 on konkreettinen esimerkki maakunnallisen toimijan (ympäristöterveydenhuollon) ja kunnan välisestä yhteistyöstä merkittävässä asiakkaiden arkeen liittyvässä häiriötilanteessa. Esimerkin kautta todentuu maakuntaudistuksessa esiin nousevia jokapäiväisen elämän käytännön häiriötilanteita, joihin tulevan maakunnan tulee varautua ja niistä selviytyä. Pelastustoimen alueellistaminen tehtiin 2000-luvun alussa, josta saadut kokemukset ja havainnot tulee hyödyntää maakuntaudistuksessa.

TURVA-palvelut jaetaan suunnitelmalliseen ennalta ehkäisevään toimintaan, suunnittelu- ja yhteensovittamistyöhön, reagoivaan toimintaan ja toipumisvaiheen toimintoihin. Ennalta ehkäisevä työ kohdistuu koko asiakaskenttään ja voidaan toteuttaa useiden eri palvelukanavien välityksellä. Suunnittelu- ja yhteensovittamistehtävien suorina asiakkaina

ovat organisaatiot (kunnat, yritykset, yhteisöt). Reagoiva toiminta kohdistuu suoraan koko asiakaskenttään ja on lähipalvelua. Eri tehtäväkokonaisuuksien hallitseminen ja asiakasryhmien tunnistaminen mahdollistaa tarvittavien palvelukanavien suunnittelun.

Maakunnallisten TURVA-palveluiden ja palvelukanavien kehittämisessä huomioitavia näkökulmia

Ennalta ehkäisevässä työssä asennoitumista tulee voimakkaammin muuttaa reagoivasta proaktiiviseen suuntaan ja muistaa tukea asennoitumisen muutosta viestinnällisin keinoin. Asiakaskeskeisen lähipalveluajatuksen toteutumiseksi TURVA-sektorin tulisi 'tarjota kasvot' ainakin tärkeimpien yhteistyökumppanien suuntaan (kunnat, yritykset, koulut, jne). ELY-keskukset ovat mukana ylimaakunnallisesti viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyössä varautumisen osalta. Viranomaistoiminnan suuntaaminen tulee tehdä aiempaa enemmän asioiden valmisteluun, neuvontaan ja konsultointiin – Ajatuksella ”Lupaehdoiltaan tiukka lupa saattaa estää onnettomuuden”. Sosiaalinen media on TURVA-sektorin hyödyntämätön voimavara; Yhteiskunnan kiinnostus ja luottamus turvallisuusviranomaisia kohtaan on korkea. Yhteiskunnan kriisin kestävyuden parantamiseksi asiakkaille olisi tarkoituksenmukaista perustaa digitaalinen koulutusalausta ja materiaalipankki; Alustassa tulisi olla valtakunnallinen perusrunko, jossa täydennyksenä maakunnittain olisi opetus- ja koulutusmateriaalit. Esimerkiksi pelastuslaitoksen yrityksille tarjoama 'Kummitoiminta' voisi olla uusi tapa, toisaalta parantaa yritysten kriisin kestävyyttä (turvallisuustietoutta ja turvallisuuden tunnetta) sekä toisaalta lisätä pelastusviranomaisten harjoittelumahdollisuuksia ja paikallistuntemusta. Kummitoiminnalla saavutettaisiin ajantasaisempaa tilannetietoisuutta yritysten tilasta ja sillä olisi myös merkittävä positiivinen imagovaikutus TURVA-sektorin toimijoille.

Reagoiva toiminta Maakunnan turvallisuuden yhtenä keskeisenä perustoimintana tulee varmistaa sekä turvata siihen riittävät resurssit. Valmiuden ja lähipalvelun turvaamiseksi koko Maakunnan alueella tulee esimerkiksi vapaaehtoispalokuntien rekrytointia tukea.

Asiakasodotuksiin vastaamiseksi ja palvelun kehittämiseksi on luotava toimiva palautejärjestelmä koko maakunnan TURVA-sektorille (mahdollinen laatuja järjestelmä).

TURVA-työryhmän esivalmistelutyön jatkoksi esitetään toteutettavaksi Keski-Suomen alueelle kyselytutkimus Turvallisuuden ja varautumisen -sektorille kohdistuvista asiakasodotuksista. Kyselytutkimus toteutettaisiin osana palomestari Kalle Hakamäen jatko-

opintoja. Tutkimuksen tulokset olisivat suunnitelman mukaan Maakuntauudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen käytettävissä vuoden 2017 aikana ja sitä voitaisiin hyödyntää tulevaisuuden TURVA-palvelutason määrittelyssä.

4. Henkilöstö ja muut resurssit

Kokonaisuudessaan Keski-Suomen maakuntauudistus koskettaa noin 10000 henkilötyövuotta, josta alustavan arvion perusteella siirtyviä suoria TURVA-sektorin henkilötyövuosia on noin 400. Arvio on suuntaa antava, koska iso osa muiden kuin pelastuslaitoksen tehtävistä on oman toimen ohella suoritettavia. Pelastuslaitoksen päätoimista henkilöstöä on 308 henkilötyövuotta (ensihoidossa noin 100 htv), jonka lisäksi pelastustoimintaan osallistuvaa vapaaehtoishenkilöstöä on noin 1000 henkeä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, TE-toimistolla sekä kunnilla on arvioon perustuen yhteensä 20 henkilötyövuotta resursoituna turvallisuus- ja varautumistyöhön normaalioloissa Keski-Suomen alueella. Lisäksi SOTE-uudistuksen myötä lukuihin lisättäneen kiireellistä ensihoitotyötä tekevät yksityiset toimijat, joten ensihoitopalvelun osuus koko turvallisuus- ja varautumisen kokonaisuudesta on noin 170 henkilötyövuotta.

Turvallisuus ja varautuminen -sektorin osalta on merkityksellistä huomioida ne henkilöt, jotka eivät siirry Maakuntaorganisaatioon ja ovat tehneet oman toimen ohella TURVA-työtä. Jatkokoskin näistä tehtävistä tulee huolehtia ja suoriutua, joten uudistuksessa on resursoitava myös oman toimen ohella tehtävät työt. Lisäksi tulee varmistaa poikkeusoloissa perustettavien organisaatioiden lisäresursointi.

Varautumisen koordinointi poikkihallinnollisesti ja uusissa palvelua tuottavissa yksiköissä eli liikelaitoksissa ja yhtiöissä sekä 3. sektorin tuottamissa palveluissa tarvittava varautumisen osaaminen tulee varmistaa. Maakuntakonsernin yhteinen varautuminen, maakuntarajat ylittävä suunnittelu ja konsernin sisäisten riskien hallinta edellyttävät lisäresursointia suoraan maakunnan johtoryhmän alaisuuteen. Lisäresursoinnilla turvataan turvallisuus- ja varautumistehtävien riittävä koordinaatio.

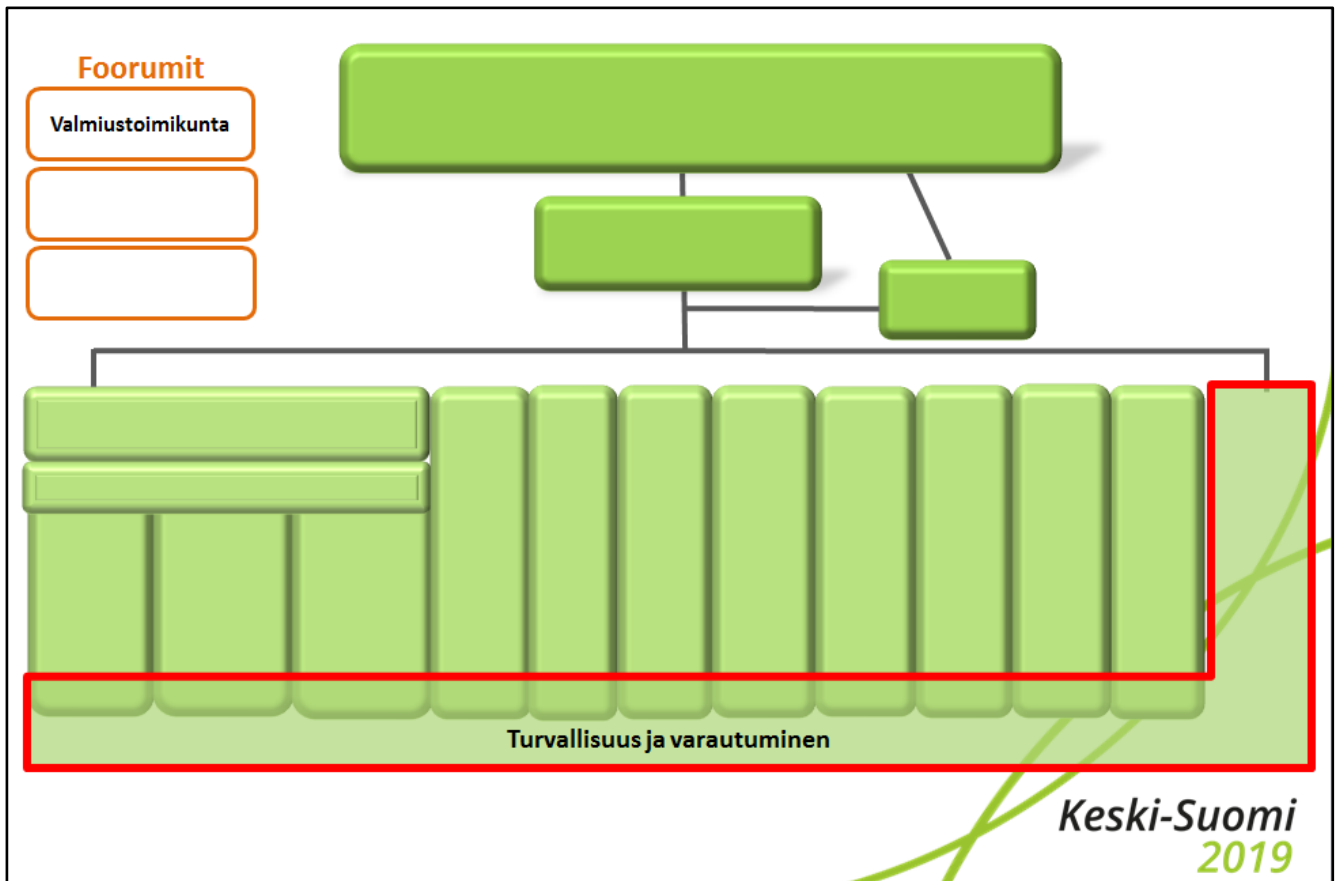
5. Palveluiden järjestäminen ja tuottaminen

Maakunnallisesti valmisteltavan TURVA-työn suurimmat hyödyt ajatellaan saavutettavan **Varautumisen tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta yhteensovittamisesta** sekä poikkihallinnollisen tilannekuvan ylläpitämisestä ja sen välittämisestä tarvitsijoille (viranomaiset, ministeriöt, Valtioneuvoston tilannekeskus, kunnat). Kiinteässä yhteistyössä kuntien ym. sidosryhmien kanssa varmistetaan yhteiskunnan, maakunnan ja kunnan häiriötön päätöksenteko perustuen todelliseen tilannekuvaan ja varmistetaan palveluketjujen toimivuus. Maakuntamallilla huolehditaan Turvallisuus- ja varautumisasiosta ilman sektorirajoja.

Turvallisuuden ja varautumisen palveluiden järjestämisestä Maakuntaorganisaatiossa on esitetty / havainnollistettu kuvassa 1. Sisäisen asiakasnäkökulman johdosta Turvallisuuden- ja varautumisen osaamista on varmistettava ja vahvistettava konsernitasolla maakunnan toimijoiden oman toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Kyseinen toimialoja ohjaava, neuvova ja linjaava poikkihallinnollinen palvelu voidaan tuottaa Turvallisuus- ja varautumis sektorista lisäresursoinnilla. Poikkihallinnollinen toimialojen ohjaus sisältää:

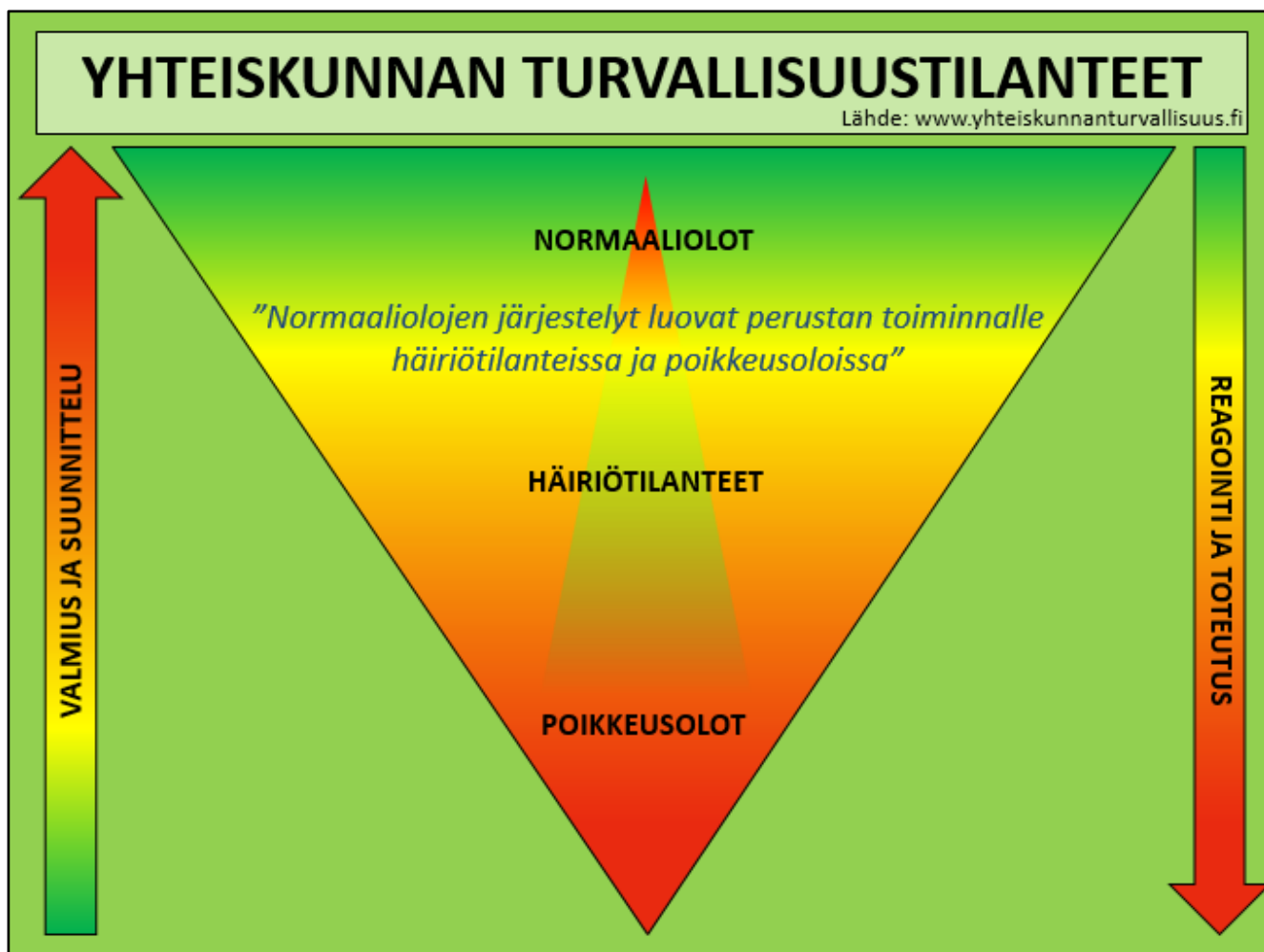
- Maakunnalliset, alueelliset ja paikalliset riskianalyysit
- Maakunnalliset, alueelliset ja paikalliset pelastus-/turvallisuussuunnitelmat
- Maakunnan oman toiminnan jatkuvuuden turvaamisen

Kuva 1. Esitys Turvallisuus- ja varautuminen -toimintojen/asioiden organisoimiseksi Keski-Suomen maakunnassa. TURVA-asiat tulee olla vastuutettu osaksi kunkin sektoritoimijan omaa toimintaa, joita maakunnan TURVA-kokonaisuus tukee ja edistää omalta osaltaan huomioiden mahdolliset valtakunnalliset ohjeet ja määräykset.

TURVA-kokonaisuuteen kuuluvat tehtävät voidaan siis jaotella ennalta ehkäisevään työhön ja suunnitteluun sekä reagoivaan toimintaan. Riippuen vallitsevasta turvallisuustilanteesta (kuva 2) tehtävien painopiste vaihtelee. Normaalioloissa reagoivaa toimintaa ovat pelastustoiminta ja ensihoitopalvelu sekä osittain pelastuslain mukaiset onnettomuuksien ennalta ehkäisevät tehtävät. Tämän lisäksi normaalioloissa tehdään suunnitelmallisesta ennalta ehkäisevää työtä (valistus, neuvonta, valvonta). Normaalioloissa määrällisesti pääosa lakisääteisistä tehtävistä on normaalioloihin, normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyviä suunnittelu- ja yhteensovittamistehtäviä. Suunnittelutyötä tukeva koordinaatio on tärkeää. Keskeisenä tavoitteena on TURVA-palveluiden oman toiminnan jatkuvuuden turvaaminen kaikissa turvallisuustilanteissa sekä muiden maakunnan sisäisten osa-alueiden tukeminen. Normaaliolojen häiriötilanteissa ja etenkin poikkeusoloissa reagoivan toiminnan osuus lisääntyy. Silloin siirrytään normaalioloissa luotujen suunnitelmien toteuttamisvaiheeseen, jossa myös hyödynnetään ennalta ehkäisevän työn vaikutuksia.

Kuva 2. Yhteiskunnan turvallisuustilanteet.

Ensimmäisen vaiheen väliraportissa tunnistettiin 70 viranomaistehtävää, joista pääosa sisältyy tämän hetkisen tiedon mukaan tulevan maakunnallisen toimijan tehtäviin. Osa aluehallintoviraston tehtävistä siirtynee valtion lupa- ja valvontavirastolle, Sisäministeriölle ja Pelastusopistolle. Tunnistetut tehtävät on listattu alla olevaan taulukkoon. Pääosaan TURVA-sektorin tehtävistä liittyy kiinteänä osana merkittävää julkisen vallan käyttöä. 3.sektorin toimijat tukevat omilla toiminnoillaan viranomaisten turvallisuus- ja varautumistyötä. Suomen punaisella ristillä on lisäksi omia lakisääteisiä tehtäviä varautumisessa. Taulukkoon on tehtävänannon johdosta lisätty sarakkeet järjestämistavasta, ylimaakunnallisuudesta ja yhteistyötahoista.

Nykyorganisaatio	Palvelu tai tehtävä	Järjestämistapa	Ylimaakunnallinen tehtävä	Yhteistyökumppanit
Kaupunki / kunta	Maatilatalouden alkutuotannon ohjaaminen ja säännöstely	Maakunta		
Kaupunki / kunta hallinto ja palveluntuottaja	Päivittäistavarahuollon varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta	Kaupunki / kunta		Tavarantoimittajat / Vapaaehtoinen pelastuspalvelu
Kaupunki / kunta hallinto	Kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien varautumisvelvollisuus. Kaupungin / kunnan hallinnon ja päätöksen teon varmistaminen poikkeusoloissa	Kaupunki / kunta		
Kaupunki / kunta hallinto	Väestönsuojelu tehtävät yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa. Evakuoitujen sijoituspaikat ja huolto	Kaupunki / kunta		Pelastuslaitos
Kaupunki / kunta hallinto	Asutokannan käytön säännöstely poikkeusoloissa	Kaupunki / kunta		Ympäristöministeriö (asuntoasiat?)
Kaupunki / kunta sivistyspalvelut	Perusopetuksen varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta Päivähoidon varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta	Kaupunki / kunta		
Kaupunki / kunta tekniset palvelut	- Rakentamisen säännöstely poikkeusoloissa - Liikenteen valmiussuunnittelu - Rakentamisen ja raivauksen valmiusryhmät	Kaupunki / kunta		ELY / AVI / Liikenneturva
Kaupunki / kunta hallinto ja viestintä	Tiedottamisen ja kriisiviestinnän suunnittelu ja toteutus	Kaupunki / kunta		
Kaupunki / kunta terveysterveystoimet	Avoterveydenhuollon ja terveyskeskussairaaloitten varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa.	Maakunta		
Kaupunki / kunta / palveluntuottajat	Energia-, vesi- ja lämpöhuollon varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta	Kaupunki / kunta		Energia-, vesi- ja lämpölaitokset
Kaupunki / kunta / palveluntuottajat	Jäte- ja jätevesihuollon varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta	Kaupunki / kunta		Jäte- ja jätevesilaitokset
Kaupunki / kunta sosiaalipalvelut	Sosiaalihuollon varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta - Vanhus- ja vammaispalvelujen jatkuvuus - Pitkäaikaishoidon valmiussuunnittelu jne. - Vähittäiskaupan säännöstely yhteistyössä AVI:n ja TEM:n kanssa	Maakunta		TEM
Kaupunki / kunta tietohallinto	Tietotekniikkatoimintojen varautumisen suunnittelu ja jatkuvuuden hallinta Sähköisten tieto- ja viestintäjärjestelmien toimivuuden turvaaminen	Kaupunki / kunta		Palveluntuottajat
Kaupunki / kunta	Ympäristöterveyshuollon	Maakunta		

ympäristöterveyshuolto	valmiussuunnittelu ja jatkuvuuden hallinta			
Keski-Suomen ELY-keskus	Tienpidon varautumis- ja valmiustehtävät: tiestön käyttö, varalaskupaikat, kiertotiejärjestelyt ja puolustusvoimien tukipyynnöt tiestölle	Maakunta		LVM, Liikennevirasto, alueurakoitsijat, tienkäyttäjät; asukkaat ja alueen toimijat
Keski-Suomen ELY-keskus	Länsi-Suomen logistiikkatoimikunta: viranomaisten ja logistiikkayritysten yhteistyö	Maakunta	X	Varautumistehtävää hoidetaan valtakunnassa viidellä alueella. Länsi-Suomen logistiikkatoimikunta on usean ELY-keskuksen yhteinen ja toimii Pohjanmaat, Pirkanmaa ja Keski-Suomi alueella, yhteistyössä Huoltovarmuusorganisaation Maakuljetuspoolin, alueen huoltovarmuuskeskusten logistiikkayritysten ja -verkostostojen, LSSAVIn, Puolustusvoimien ja Liikenneviraston kanssa.
Keski-Suomen ELY-keskus	Länsi-Suomen ELVAR-toimikunta: elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyö	Maakunta	X	Varautumistehtävää hoidetaan valtakunnassa viidellä alueella. Länsi-Suomen ELVAR-toimikunta on usean ELY-keskuksen yhteinen ja toimii Pohjanmaat, Pirkanmaa ja Keski-Suomi alueella, yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen, Alueen sähköverkko-yhtiöiden, teleoperaattoreiden, paikallisten huoltovarmuuskeskusten elinkeinoalan yritysten, viranomaisten, viestintäviraston, Puolustusvoimien ja LSSAVIn kanssa
Keski-Suomen ELY-keskus	Ajoneuvojen ja työkoneiden varaaminen poikkeusoloissa siviiliyhteiskunnan käyttöön ja yhteistyö puolustusvoimien ajoneuvosijoittajien kanssa	Maakunta		Alueen huoltovarmuuskeskusten yritykset ja -verkostot, viranomaiset, kunnat, Puolustusvoimat, TraFi ja LVM
Keski-Suomen ELY-keskus	Liikennepolttonesteiden säännöstelytoimenpiteiden valmistelu	Maakunta		Alueen käyttöluvan piiriin kuuluvat tahot: huoltovarmuuskeskusten logistiikkayritykset ja -verkostot, viranomaiset, kunnat, TraFi ja LVM
Keski-Suomen ELY-keskus	Sähköisen viestinnän poikkeusolojen hallinto-organisaatio: TIVA(=tietojärjestelmäalan valmius)-yksikön valmistelu	Maakunta		Alueen sähköverkko-yhtiöt, teleoperaattorit, viranomaiset, kunnat, Puolustusvoimat, Viestintävirasto ja LVM
Keski-Suomen ELY-keskus	Tiekuljetusten poikkeusolojen hallinto-organisaatio, KULO(=kuljetusten ohjaus)-yksikkö	Maakunta		Alueen huoltovarmuuskeskusten logistiikkayritykset ja -verkostot, viranomaiset, kunnat, Puolustusvoimat, Liikennevirasto ja LVM
Keski-Suomen ELY-keskus	Laajamittainen maahantulo	Maakunta, Huom! mahdollinen		Maahanmuuttovirasto (Migri)

		tehtävien keskittäminen Migriin		
Keski-Suomen TE-toimisto	Laajamittainen maahantulo	Asiakastyön ja kotouttamisen osalta voi olla maakunnan järjestämää tehtäväaluetta		Asiakastyön ja kotouttamisen osalta voi olla palveluntuottajien toteuttamaa palvelua
Keski-Suomen ELY-keskus	Ympäristö- ja luontovahingot	Maakunta		MMM, YM, viranomaiset, kunnat, kansalaiset, öljyntorjuntarahasto, tuleva valtion viranomainen
Keski-Suomen ELY-keskus	Vesihuolto	Maakunta		MMM, YM, STM, tuleva valtion viranomainen Vesilaitosyhdistys, vesihuoltolaitokset, SYKE, kansalaiset, alan yritykset
Keski-Suomen ELY-keskus	Tulvariskien hallinta	Maakunta		MMM, YM, kunnat, kansalaiset, SYKE
Keski-Suomen ELY-keskus	Patoturvallisuus	Maakunta	X	Alueen padonhaltijat, MMM, YM, tuleva valtion viranomainen
Keski-Suomen ELY-keskus	Maatalous- ja elintarvikehuolto	Maakunta		MMM, kunnat ja kuntien yhteistoiminta-alueet(YTA), maatalouskaupat, VAP viljelijät, maatilat
Keski-Suomen ELY-keskus	Muun kuin vähittäiskaupan säännöstely	Maakunta		TEM ohjaava taho, AVI, vähittäiskaupat
Keski-Suomen ELY-keskus	Teollisuustuotteiden kulutuksen ja tuotannon ohjaus	Maakunta		TEM ohjaava taho, huoltovarmuusorganisaatio, mahd. muut ministeriöt, elinkeinonharjoittajat
Keski-Suomen ELY-keskus	Sähkön kulutuskiihtiö ja sähkön käytöstä perittävä ylitysmaksu	Maakunta		TEM ohjaava taho, sähköyhtiöt sähköverkkoyhtiöt, sähkönkäyttäjät
Keski-Suomen ELY-keskus	Lämmityspolttoöljyn säännöstely	Maakunta		TEM ohjaava taho, öljy-yhtiöt öljylämmittäjät
Keski-Suomen ELY-keskus	Maakaasun käytön rajoittaminen	Maakunta		TEM ohjaava taho, maakaasun käyttäjät
Keski-Suomen ELY-keskus	Puun ja turpeen saannin turvaaminen	Maakunta		TEM ohjaava taho, Metsäkeskus, kunnat, maanomistajat, metsänomistajat, turvetuottajat
Keski-Suomen ELY-keskus	Välttämätön rakentaminen, aloitus- ja jatkamisluvan myöntäminen (alueellisesti merkittävät rakentamishankkeet)	Maakunta		YM ohjaava taho, Rakennuspooli, Puolustusvoimat, kunnat, yritykset
Keski-Suomen ELY-keskus	Asuntokannan käytön säännöstely	Maakunta		YM ohjaava taho, ARA, kunnat, asunnonomistajat
Keski-Suomen ELY-keskus	Työvoiman saatavuus, käyttö ja ohjaus	Maakunta		TEM ohjaava taho, SM, AVI, Puolustusvoimat, huoltovarmuuden kannalta tärkeät yritykset
Keski-Suomen TE-toimisto	Työvoiman saatavuus, käyttö ja ohjaus	Valmiuslain säätelämä poikkeusolojen tehtävä maakunnassa/ maakuntakonserni		TEM ohjaava taho, SM, AVI, Puolustusvoimat, huoltovarmuuden kannalta tärkeät yritykset, työvelvolliset
Keski-Suomen pelastuslaitos	Pelastustoimen valvontatehtävät ja valvontasuunnitelma	Maakunta		
Keski-Suomen pelastuslaitos	Väestön varoittaminen ja hälytysjärjestelmä	Maakunta		
Keski-Suomen pelastuslaitos	Pelastustoimintaan kuuluvat tehtävät	Maakunta		Sammutussopimukset, muut sopimukset pelastustoimintaan

				osallistumisesta
Keski-Suomen pelastuslaitos	Ensihoitopalvelu (sopimus)	Maakunta		Sairaanhoidopiiri vastaa/ohjaa ja pelastuslaitos tuottaa, Ensivastetoiminnan osalta sopimukset palokuntien kanssa
Keski-Suomen pelastuslaitos	Kunnan valmiussuunnittelun tukeminen (sopimus)	Sopimus Keski-Suomen sairaanhoidopiirin kanssa		Kunnat
Keski-Suomen pelastuslaitos	Öljyntorjunnasta huolehtiminen (sopimus)	Sopimus kuntien kanssa		Kunnat
Keski-Suomen pelastuslaitos	Alueen pelastustoimen palvelutaso	Maakunta		Kunnat
Keski-Suomen pelastuslaitos	Sammutusvesisuunnitelma	Maakunta		Vesi- ja energialaitokset
Keski-Suomen pelastuslaitos	Hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä	Maakunta		
Keski-Suomen pelastuslaitos	Moniviranomaistehtävien yleisjohtajuus			Poliisi, Sairaanhoidopiiri, Puolustusvoimat, Ympäristö
Keski-Suomen pelastuslaitos	Palontutkinnan järjestäminen ja onnettomuuskehityksen seuraaminen	Maakunta		Poliisi
Keski-Suomen pelastuslaitos	Paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön osallistuminen			Kunnat, yritykset, yhteisöt
Keski-Suomen pelastuslaitos	Yhteistyö erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden kanssa, ulkoiset pelastussuunnitelmat	Maakunta		Erytystä vaaraa aiheuttavat kohteet
Keski-Suomen pelastuslaitos	Virka-avun antaminen	Pyydettyäessä		Oikeus virka-avun pyytämiseen
Keski-Suomen pelastuslaitos	Edistää pelastustoimen vapaaehtoisten toimintaedellytyksiä, järjestää heidän terveystarkastukset ja varmistaa koulutustaso	Maakunta		Vapaaehtoiset, työterveys
Keski-Suomen pelastuslaitos	Nuohouksen järjestäminen	Kilpailutus		Piirinuohoojat, kunnat
Keski-Suomen pelastuslaitos	Väestönsuojelu			
Keski-Suomen pelastuslaitos	Poikkeusolojen pelastustoiminnan johtaminen			
Keski-Suomen pelastuslaitos	Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto		X	
Keski-Suomen TE-toimisto	Laajamittainen maahantulo, TE-toimiston asiakastyön ja kotouttamisen osalta			
Keski-Suomen TE-toimisto	Työvoiman saatavuus, käyttö ja ohjaus			
LSSAVI	Sisäministeriön tukeminen sen pelastustoimeen liittyvissä tehtävissä			
LSSAVI	Sisäministeriön avustaminen pelastustoiminnan johtamisessa tarvittavan tiedon hankinnassa ja tilannekuvan ylläpitämisessä			
LSSAVI	Pelastuslaitosten ja pelastustoimeen osallistuvien muiden tahojen yhteistoimintaa edistävien suuronnettomuusharjoitusten suunnitteluun ja järjestämiseen osallistuminen			
LSSAVI	Edistää eri tahojen			

	yhteistoimintaa pelastustoimessa			
LSSAVI	Varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittaminen ja siihen liittyvän yhteistoiminnan järjestäminen	Maakunta		
LSSAVI	Kuntien valmiussuunnittelun tukeminen	Maakunta		
LSSAVI	Alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen; Maakunnan valmiustoimikunta	Maakunta		

Taulukko 2. TURVA-tehtävät Keski-Suomen maakunnassa nykyhetken tilanteen mukaan.

6. Vaikuttavuus

Turvallisuuteen ja varautumiseen soveltuvien mittareiden luominen on haasteellista. Vaikuttavuutta pyritään saamaan hyvällä turvallisuus- ja varautumiskulttuurilla, jonka jokainen on sisäistänyt ja sitoutunut siihen. Hyvä turvallisuuskulttuuri palvelee maakunnan elinvoimaisuutta ja hyvinvointia. Maakuntaudistuksen vaikutusten arvioimiseksi on tavoitteena tehdä Maakunnan turvallisuuskysely ennen ja jälkeen uudistuksen. TURVA-toiminta on onnistunut parhaiten silloin kun Keski-Suomessa ei tapahdu yhtään onnettomuutta, tulipaloa, vaaratilannetta, jne. eikä ihmishenkiä vaarannu ja maakunnan (kuntien, jne.) toiminta- ja päätöksenteko on turvattu kaikissa tilanteissa. Tämä on tavoittamaton päämäärä, jota kaikkien tulee tavoitella.

7. Talous

Taloudellisten resurssit tulee turvata, koska hyvä varautuminen ja turvallisuus säästävät kustannuksia ja turvaavat jatkuvuuden. Ennalta ehkäisyyn panostettu euro tulee moninkertaisena takaisin esimerkiksi vältettynä onnettomuutena vaikutuksineen.

8. Riskit ja mahdollisuudet

Riskinä on pirstaloituva palvelurakenne (ml. yksityinen yritystoiminta), joka ei kokonaisuutena huomioi varautumista riittävin suunnitelmin ja etukäteisjärjestelyin tai sen aiheuttaa riittämätön yhteistyö. Seurauksena rakentuu päällekkäisiä toimintoja tai palvelusopimuksiin jää epäjatkuvuuksia, jotka pahimmillaan tulevat ilmi vasta häiriötilanteissa.

Riskinä on maakuntaorganisaation eri toimintatasojen sitoutumattomuus Turvallisuus- ja varautumisasioihin.

Mahdollisuutena on saumaton yhteistyö maakunnan häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja häiriötilanteista toipumiseen sekä sitä kautta taloudelliset säästöt. Oikein koordinoituna maakunnallinen kokonaisturvallisuustyö mahdollistaa ja parantaa yhteistyötä toimialojen kesken kaikissa asioissa.